

Beslissing klachtencommissie

inzake klacht van de heer X

Klacht : 2022/039
Wet : Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Datum binnenkomst klacht : 28 november 2022
Datum hoorzitting : 15 december 2022
Datum beslissing : 20 december 2022

1. STUKKEN

De klachtencommissie heeft kennisgenomen van:

- Klaagschrift van 28 november 2022
- Beslissing tot het verlenen van verplichte zorg van 24 november 2022, inclusief begeleidend schrijven
- Brief van de geneesheer-directeur van 25 november 2022
- Verweerschrift van 6 december 2022

2. KLACHTENPROCEDURE

De klachtenprocedure is begonnen met het klaagschrift van de heer X, hierna te noemen klager, van 28 november 2022. Klager heeft aan de klachtencommissie geen toestemming gegeven voor inzage in zijn medisch dossier. Wel heeft hij aan verweerder toestemming gegeven om een verweerschrift te overleggen en om de vragen van de klachtencommissie tijdens de hoorzitting te beantwoorden.

Verweerder, de heer A, psychiater, heeft op 6 december 2022 een verweerschrift aan de klachtencommissie toegezonden.

Klager heeft de klachtencommissie in haar klaagschrift verzocht om de beslissing tot depotmedicatie, waartegen klager klaagt, te schorsen. Verweerder heeft echter aangegeven bereid te zijn de toediening van depotmedicatie uit te stellen tot na de zitting. Daarop hoefde op dit verzoek door de klachtencommissie niet meer te worden beslist.

Op 15 december 2022 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden, nadat de hoorzitting op 8 december 2022 werd aangehouden in verband met o.a. ziekte van de patiëntenvertrouwenspersoon. Bij de hoorzitting waren de volgende personen aanwezig:

- *de klachtencommissie:* voorzitter
psychiater
lid
- *secretaris:*
- *notulist:*

- *klager:* de heer X, die zich in deze heeft laten bijstaan door de patiëntenvertrouwenspersoon
- *verweerder:* de heer A, psychiater, die zich in deze heeft laten bijstaan door mevrouw B, psychiater i.o.

Tijdens de hoorzitting hebben partijen ieder hun standpunten toegelicht.

3. KLACHT

Klager klaagt over de beslissing tot het verlenen van verplichte zorg d.d. 24 november 2022.

4. STANDPUNT VAN PARTIJEN

Het standpunt van klager komt, kort samengevat, neer op het volgende. Klager is opgenomen op basis van een crisismaatregel (welke na drie dagen is verlengd en vervolgens is overgegaan in een zorgmachtiging). Klager is het niet eens met de verplichte opname. Hij meent geen (catatone) psychische stoornis te hebben en acht zichzelf gezond. Als hij met ontslag zou mogen, dan is hij van plan om bij een vriend te gaan logeren. Klager heeft dit echter nog niet geregeld.

Klager is het daarnaast niet eens met de beperking van zijn vrijheden. Klager verbleef onlangs op de HIC, een gesloten afdeling. Hij voelde zich daar gevangen. Inmiddels is klager overgeplaatst naar een open afdeling (Medium Care).

Klager is het tot slot niet eens met de verplichte medicatie in depotvorm. Verweerder wil hem depotmedicatie toedienen zodat hij eerder met ontslag zou kunnen en in de thuissituatie beschermd zou zijn met medicatie. Klager meent dat een depot niet proportioneel en subsidiair is omdat er een alternatief voor handen is, namelijk controle door een ambulante VIP/IHT-team. Klager neemt zijn medicatie momenteel oraal in, maar hij is van mening dat hij eigenlijk helemaal geen medicatie nodig heeft omdat hij niet ziek is. Een depot vindt klager onnodig en hij is bang dat hij daardoor slechter gaat presteren met sporten.

Verweerder is van mening dat klager opgenomen dient te zijn nu hij een psychische stoornis heeft en er voorafgaand aan de opname sprake was van een zwervend bestaan, waarbij hij enkele weken in verwarde toestand door Nederland heeft gereisd en min of meer geleefd heeft in treinen en op stations. Klager heeft geen vaste woon- of verblijfplaats wat het voor verweerder lastig maakt om klager met ontslag te laten gaan. Tijdens de opname is klager in zijn vrijheden beperkt omdat hij meerdere keren niet terugkwam van verlof (o.a. door aanhouding voor winkeldiefstal). De laatste week is het klager gelukt om niet in de problemen te komen buiten de afdeling waardoor hij is overgeplaatst naar een open afdeling. Het doel is om klager met ontslag te laten gaan zodra de reële verwachting bestaat dat hij thuis zijn medicatie in zal blijven nemen en er een verblijfplaats voor klager is geregeld. Klager heeft geen ziekte-inzicht en besef en de verwachting is dan ook dat als hij zonder depot met ontslag gaat, hij niet gemotiveerd is om zijn medicatie in te blijven nemen. Een depot is volgens verweerder noodzakelijk voor ontslag.

5. OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

5.1 *De ontvankelijkheid van de klacht*

De klacht van klager richt zich op gedragingen waarop de Wet verplichte ggz van toepassing is. Ingevolge artikel 2 lid 1.2 van het reglement van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie tot taak om klachten te behandelen die worden ingediend op grond van de Wet verplichte ggz. Klager is als cliënt van Reinier van Arkel op grond van artikel 1 sub b van het reglement van de klachtencommissie bevoegd tot het indienen van een klacht bij de klachtencommissie. De klacht is schriftelijk en op de juiste wijze ingediend. De klacht van klager is derhalve ontvankelijk.

5.2 Procedurele waarborgen

De klachtencommissie overweegt dat uitgangspunt in het gezondheidsrecht het zelfbeschikkingsrecht is. Iedere patiënt mag zelf uitmaken of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht moeten bij wet geregeld zijn. Klager verblijft binnen Reinier van Arkel op grond van een zorgmachtiging. Op de voorgenomen vormen van verplichte zorg zijn de bepalingen ter zake van de Wet verplichte ggz van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en op de lichamelijke integriteit van de patiënt, dienen er zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht te worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot het verlenen van verplichte zorg.

De procedurele eisen zijn als volgt vastgelegd in artikel 8:9 Wvvggz:

- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg op schrift is gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien is van een motivering;
- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg pas is genomen nadat de zorgverantwoordelijke:
 - o zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene
 - o met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd
 - o voor zover de zorgverantwoordelijke geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur;
- de geneesheer-directeur op de hoogte is gesteld van de beslissing en een afschrift van de beslissing aan betrokkene, de vertegenwoordiger¹ en de advocaat heeft verstrekt en hen schriftelijk in kennis heeft gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon;
- De zorgverantwoordelijke schriftelijk in het dossier heeft vastgelegd of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen in staat is en er sprake is van een van de gevaren of risico's als vermeld in artikel 8:9 lid 4 onder b Wvvggz.

Uit de stukken die door klager zijn ingebracht, blijkt dat voldaan is aan de procedurele eisen.

5.3 Inhoudelijke waarborgen

Naast de bovengenoemde procedurele waarborgen, zijn ook inhoudelijke eisen in de wet geformuleerd die in acht moeten worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot de toepassing van verplichte zorg. Volgens artikel 2:1 en 3:3 van de Wvvggz kan verplichte zorg worden verleend indien:

- Het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis tot ernstig nadeel leidt;
- Er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;

¹ Indien van toepassing

- Er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- Het verlenen van verplichte zorg, gelet op het doel van verplichte zorg evenredig is (proportionaliteit);
- Redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid);
- De veiligheid van betrokkene, de veiligheid van de hulpverleners en de veiligheid binnen de accommodatie is geborgd (veiligheid).

Met betrekking tot de inhoudelijke criteria voor verplichte zorg constateert de commissie het volgende. Het is de klachtencommissie genoegzaam gebleken dat er ten aanzien van klager sprake is van ernstig nadeel. Dit nadeel is gelegen in het bestaan van een psychische stoornis en het aanzienlijk risico op maatschappelijke teloorgang, doordat klager geen vaste woon- of verblijfplaats heeft. Voorafgaand aan de opname heeft klager in verwarde toestand door Nederland gezworven. Tijdens de opname is klager diverse keren niet of niet op tijd van verlof teruggekeerd. De klachtencommissie acht de opname - en de daarmee gepaard gaande beperking van de vrijheden - proportioneel, subsidiair, doelmatig en veilig, te meer nu klager recent is overgeplaatst naar een open afdeling. Het toedienen van depotmedicatie wordt door de klachtencommissie eveneens proportioneel, subsidiair, doelmatig en veilig geacht. De klachtencommissie komt tot dit oordeel omdat klager op geen enkele manier de indruk heeft gewekt dat hij gemotiveerd is en blijft voor medicatie inname. Van een VIP- of IHT-team kan daarnaast niet verwacht worden dat zij iedere dag, gedurende een langere periode, langsgaan bij klager om te controleren of hij zijn medicatie heeft ingenomen, zeker niet nu klager (nog) geen vaste woon- of verblijfplaats heeft en het steeds de vraag zal zijn waar klager op dat moment verblijft.

De klachtencommissie heeft niet kunnen vaststellen dat de voornoemde feiten anders zouden zijn, nu klager geen toestemming heeft verleend voor inzage in zijn medisch dossier.

6. **BESLISSING**

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klachten van klager ongegrond.

voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.